

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

COLLA=||TIONVM SACRA-||RVM LIBRI VIII.

Bredenbach, Tilmann

Coloniae, 1584

VD16 B 7375

32. De Michaele Stifelio concionatore Euangelico, qui suis rusticis vaticinabatur diem iudicij fore 1533. 3. Octob. rusticis interim obsonantibus tanquam cras motituris, vt in prouerbio est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52445](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52445)

am de hoc videatur dictum esse illud, quod scriptum est: Ego enim ostendam ei, quanta eum pati oporteat pro nomine meo. In huius enim persecutiones vniuersus coniuratus orbis, & commoti sunt principes terræ: gentes, regna, exercitus coierant aduersus eum. Ille autem diuinum illud conseruabat eloquium, dicens: Si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum: si insurgat in me prælium, in hoc ego sperabo.

Hanardus Gameraius in argumento Eclogæ nonæ suorum Bucolicorum. De Michæle Stifelio concionatore Euangelico qui suis rusticis vaticinabatur diem iudicii fore anno 1533. 3. Octob. rusticis interim obsonantibus tanquam cras morituris, ut in proverbio est apud Tertullianum ex Diogene.

CAP. XXXII.

IN Saxonia wittenbergæ vicinus pagus nomine Holtzdorpff situs est, in quo pago Stiphelius Euangelicus concionator populo docendo præfectus, sibi suisque rusticis persuasit tertio Octobris die, horam circiter decimam, extremum iudicii diem futurum, idque ex supputatione quadratorum numerorum, tanquam ex diuina Spiritus sancti patefactione seriò confirmavit. Rustici & ciues plerique omnes per vniuersam Saxoniam & Misniam aruis & agris incultis relictis, negotijs ocio posthabitis, curæ præferentes socordiam,

Rr 5

diam,

diam, omnia sua bona decoquebant: dies
 etesq; pergrēcabātur, certò cōfidentes (quod
 admodum prädixerat Stifelius) tertio Oc-
 bris die eiusdem anni, qui erat à Christo
 1533. mundum periturū, & extremi iudicii
 aduenturum. Cū aut prädictus dies ade-
 Stifelius suggestū occupans hortatur suos
 sticos, & bono iubet esse animo: tēpus in-
 quo, prout quisq; vestitus aderat cum ocre
 mul & peronibus omnes in cōelum auferre-
 tur. At verò hora prädicti iudicii iam diu
 facta, aded vt rusticis de vaticinio despera-
 bus, ipse quoq; dubitaret: forte procella
 pestas orta fuit, quā cū Stifelius audiret
 de nouo suos rusticos est hortatus: turbata
 exorientē initiū dare futuri iudicii. Sed post
 post tempestate sedata, cum rustici cōli de-
 num esse conspicerent, irati Stifeliū è subli-
 cathedra deturbatū, manibus & pedibus
 ter cōstrictis in curru positum VVittemberg
 traxerūt, vbi ipsum coram iudice de illius
 iuria grauiter accusarunt, aliquod sibi emen-
 timentum pro omnibus pecoribus, frugibus
 frumentis absumptis sperantes. Sed frustra
 lum accusarunt rustici: nam à rusticis vindic-
 tum, è vinculis redemptum Stifelium lo-
 therus veteri Ecclesiae iterum præfecit. Simili
 prophetam se venditauit Andreas Osiander
 de nouissimo die, edito quodam libello, vbi
 dere est, Centuria prima Veritatum Evangeli-
 carum, per Ioannem Nasum, veritate secunda

Hanc eandem historiam Hannardus Gammarius Ecloga nona lepidò carmine refert, quod in gratiam lectoris hic subijcere visum est.

Eheu: Fauste (precor) nunc, quod me perdidit audi.

Est in Saxonia quæ me nutritiit alumnū,
Patria: de lignis Holtz dorffia dicta vocatur.
Hec cum suspiceret falsis de vatibus unum,
Se simul & miseros nos perdidit ipsa colonos
Funditus: & misere stricto velut ense peremit.

Namq; Michaelē quendā pro vate recepit
Nominē Stifelium, sociū comitemq; Lutheri,
Cum coleret monachos & cū turbaret eosdem,
Is se sacra putans mysteria scire Deorum,
Quadrati muneri secum ratione putata,
Dixit in hoc ipso, quem nos memoravimus
anno,

Quod foret Octobris decimā, lux circiter horā,
Tertia supremi perituri terminus aui.

Credita sub tanto res tanquam vera magistro
Agricolæ ruri sed & intramœnia ciues
Luminibus clavis obducta nube sefellit.

Quem non deciperet, credebatur ipse Lutherus
Vaticinaturū, subscribebatq; Melancthon.
Hi qui Misniacā subigebant vomere terram,
Et qui Saxonici cultores ruri eramus:

Incultos agros incultaq; tecta domorum,

Et patiebamur sine frugibus arua perire,

Hoc satis essetati si tantum venter haberet,

Quantum sufficeret dictas ad temporis horas.

Nos

Nos igitur socij, summis pro viribus omni
Pergracabamur sic ut nihil esset in are
Nil itidem pecoris cum tempora dicta veniret

Cum tamen ille dies Octobris terminus esset
Conveniunt omnes, quorum stultissimus ipse
Consistit medius, faustumq; precatur & ora
Agricolis etiam frustra meruentibus inquit
Stifelius clamans: surgendi tempus adesse,
Supremumq; diem nostrae venisse salutis.
Nam quo quisq; modo vestitus staret ibidem
Hoc debere statim caelo super aethera ferri.
At cum iudicij iam dudum tempus abisset
Ut dubitans secum presagia falsa putaret,
Fortuita quidam veniens ab origine venit,
Eludit subito mendacem turbine vatem,
Qui simul ac perijt, nos penè periurum vatem
Quod non adfuerit iudex cum turbine Chironis
Nam propter pecudes, propter bona peritura
maestis

Grata dies nobis toties promissa fuisset.
Ergo Stifelium manibus post tergare iussit
Adq; manus pedibus per mutua vincula necis
In curru positum nunc huc raptamus & illuc
Donec ad eximiam fessi devenimus orbem
Candida qua nunc sortitur nomina moris
Hic nos iudicio damnandum sistimus equis
Parva petitori magno solatia damno.
Sed frustra petimus, frustra culpamus iniquum
Frustra carceribus clausum detrudimus hostem
Quo duce communis sortis fortuna perisset
Nam (quia decorio fuit ipse Lutherus eodem
Ego

E quo Stifelio factum dedit ocrea nomen)
 De manibus nostris & certa morte redemptum
 Excellens magicaturpissimus arte Lutherus
 Stifelium notæ præfectum reddidit ædi.
 Nos verò miseros, miseros nos ille reliquit
 Elusos miserè: quorum pars tabe periit:
 Pars sua crudeli confodit pectora ferro.
 Pars, quorum numerum fugiens mœstissimus
 auxi,

Diuersas adiit patrijs à sedibus oras.

Optinam verò contingeret infimus ordo,

In quo seruiti mibi pondera ferre liceret.

D.VVihel. Lindanus lib. 1 cap. 9. de fugiendis
 Idolis. Quomodo Ioannes Campanus hæ-
 reticus, in Ducatu Cluensi rusticis persua-
 serit, ne seminarent aut colerent agros, imò
 potius eosdem venderent, et molliter sese tra-
 ctarent, eò quod instaret dies iudicij.

CAP. XXXIII.

Persuaserat Ioānes Campanus miseris ru-
 sticis, non longè à fluuio Rura degenti-
 bus, quod vel hodie res ipsa loquitur, &
 testantur vicini, ne amplius austeris sese fran-
 gerent agriculturæ laboribus: non sese frustra
 duris vexarent, diutius fatigarent, enecarent,
 fodiendi, arandi, metendi sudoribus, instare
 diem iudicij: breui omnia inundationibus a-
 quarum delenda: indulgerent genio igitur,
 molliter sese tractarent, suauius viuerent,
 quod misellæ supererat vitæ rusticanæ: omnia
 propediem certò certius peritura. Illi stolidi
 stoli-